

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Andre kvartal 2018

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser hva som kommer av ny vannkraft og vindkraft i Norge, og status for godkjenning av anlegg for elsertifikatorordningen. For vannkraftprosjekter skilles det mellom opprusting og utvidelse, små vannkraftverk samt vannkraft over 10 MW.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694) eller Seming Skau (tlf. 22 95 94 17).

Oppsummering av andre kvartal 2018

I andre kvartal 2018 var det byggestart ved vindkraftprosjekter som hadde en samlet årsproduksjon på 2,1 TWh. Det er nå registrert 9,2 TWh ny kraftproduksjon som er under bygging fordelt på 7,4 TWh ny vindkraftproduksjon og 1,8 TWh ny vannkraftproduksjon.

Det ble satt i gang ny kraftproduksjon med en samlet økning i årsproduksjonen på 0,4 TWh. Videre ble det gitt endelig tillatelse til 0,3 TWh ny kraftproduksjon. I andre kvartal ble 0,5 TWh godkjent for elsertifikatsystemet.

0,3 TWh ny kraftproduksjon fikk endelig tillatelse i andre kvartal

Det ble gitt endelig tillatelse av OED, NVE eller kommunene til 318 GWh ny vannkraftproduksjon og 27 GWh ny vindkraftproduksjon i andre kvartal. Sammenlagt er det gitt endelig tillatelse til 801 GWh ny kraftproduksjon i første halvår.

Det ble gitt endelig konsesjon eller konsesjonsfritak til 12 små vannkraftverk med en estimert samlet kraftproduksjon på 136 GWh. OED ga konsesjon til Krutåga kraftverk på 59,2 MW i Hattfjelldal kommune som vil produsere om lag 126 GWh årlig og Mørkedøla pumpestasjon som vil gi en økt produksjon i kraftverkene Borgund og Stuvane i Lærdal kommune på 34 GWh. Videre ga OED konsesjon til opprusting og utvidelse av kraftverk i Etnevassdraget i Etne kommune. Her ble det gitt tillatelse til å bygge til Løkjelsvatn kraftverk på 60 MW, samtidig som kraftverkene Litledalen og Hardeland oppgraderes og får redusert installasjon. Hele utbyggingen kan årlig produsere om lag 238 GWh kraft og vil årlig gi om lag 20 GWh økt kraftproduksjon.

OED ga endelig konsesjon til reetablering av Lindesnes vindkraftverk med estimert kraftproduksjon på 27 GWh.

Det er nå 526 kraftverk som har endelig tillatelse, men som ikke har startet bygging som NVE kjenner til. De utgjør totalt 17,4 TWh, fordelt på 11,8 TWh vindkraft og 5,6 TWh vannkraft.

I andre kvartal ble det gitt endelig avslag til 22 små vannkraftverk. OED ga endelig avslag til Gjengedal kraftverk på 51 MW. Klagen på OEDs avslag på søknader om bygging av kraftverkene Holdøla sør, Holdøla nord, Middalen og Grøno i Valldalen i Odda kommune i Hordaland ble avslått i statsråd. Det er sammenlagt gitt endelig avslag til 406 GWh vannkraftproduksjon i siste kvartal og 952 GWh i første halvår.

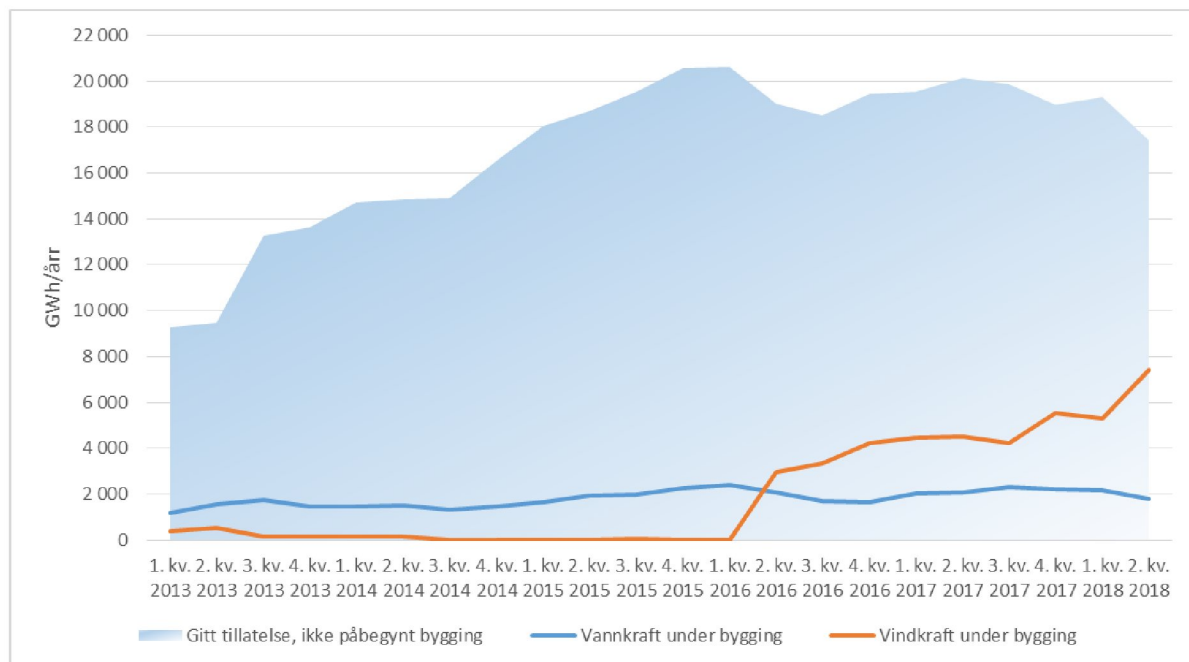
I samme periode ble det trukket vannkraftsøknader på til sammen 66 GWh.

NVE oversendte i andre kvartal fire revisjonsinnstillinger til endelig avgjørelse i OED. Disse er Hemsil i Hemsedal og Ål kommuner, Folla-Vindøla utbyggingen i Surnadal kommune, Kvænangen i Kvænangen og Nordreisa kommuner samt Suvdøla i Drangedal og Nissedal kommuner. Det ble åpnet for revisjon i Mørevassdraget i Volda kommune.

Byggestart for 2,1 TWh ny vindkraftproduksjon

Ved utgangen av andre kvartal 2018 er det registrert om lag 9,2 TWh ny kraftproduksjon under bygging, fordelt på 7,4 TWh ny vindkraftproduksjon og 1,8 TWh ny vannkraftproduksjon. Dette betyr, at det ved utgangen av andre kvartal, var det 2,1 TWh mer vindkraft under bygging enn det var ved utgangen av første kvartal.

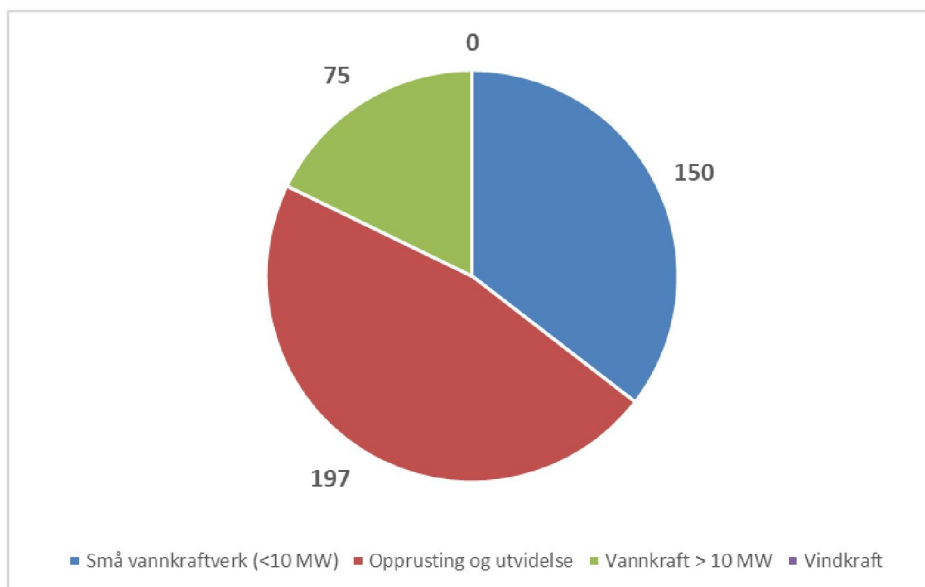
Figur 1 viser utvikling av mulig kraftproduksjon fra ny produksjon under bygging, og prosjekter med gitt tillatelse som ikke er påbegynt.

Figur 1: Utvikling per kvartal for endelige tillatelser som ikke er registrert påbegynt bygging samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging.

13 nye vannkraftprosjekter satt i drift

I andre kvartal har NVE registrert at det er satt i drift 13 vannkraftprosjekter med en samlet årlig produksjonsøkning på 422 GWh. I siste kvartal ble nytt kraftverk i Lysebotn i Forsand kommune satt i drift som vil gi en økning i installert effekt på 160 MW sammenlignet med det gamle kraftverket. Videre ble Storåselva kraftverk på 25,5 MW i Steinkjer kommune satt i drift, i tillegg til 11 små vannkraftverk. Figur 2 viser fordelingen av ny kraftproduksjon i andre kvartal.

Figur 2: Fordeling av ny kraftproduksjon for andre kvartal 2018 i GWh

Samlet installert effekt fra vindkraftverk ved utgangen av andre kvartal 2018 utgjør 1205 MW med en forventet årsproduksjon på 3,7 TWh. Installert effekt for vannkraftsystemet er på 32 180 MW med en samlet midlere årsproduksjon på 134,6 TWh.

544 GWh godkjent for elsertifikatsystemet

I elsertifikatsystemet ble det i andre kvartal godkjent 19 anlegg med en samlet årsproduksjon på 544 GWh. Dette er fordelt på 544 GWh vannkraft og 0,1 GWh solkraft.

Siden oppstart av ordningen i 2012 er det ved utgangen av andre kvartal 2018 til sammen godkjent 9,2 TWh norsk produksjon i elsertifikatsystemet. Av dette inngår 6,0 TWh i måloppnåelsen på 28,4 TWh.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	2. kvartal 2018			Sum 2018		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	12	46	136	18	61	184
Opprusting og utvidelse	4	60	56	7	60	73
Vannkraft > 10 MW	1	59	126	1	59	126
Vindkraft	1	8	27	2	123	418
Sum	18	173	345	28	303	801

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag	2. kvartal 2018			Sum 2018		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	22	71	219	34	98	315
Opprusting og utvidelse	0	0	0	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	2	68	187	3	85	229
Vindkraft	0	0	0	1	120	408
Sum	24	139	406	38	304	952

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling, er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	2. kvartal 2018			Sum 2018		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	11	50	150	18	76	228
Opprusting og utvidelse	1	160	197	2	160	197
Vannkraft > 10 MW	1	26	75	2	106	267
Vindkraft	0	0	0	2	36	132
Sum	13	236	422	24	377	825

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	31	169	520	410	1 060	3 200	441	1 229	3 720
Opprusting og utvidelse	12	369	729	55	656	1 014	67	1 025	1 743
Vannkraft > 10 MW	5	262	553	17	499	1 434	22	761	1 987
Vindkraft	19	2 183	7 423	44	3 473	11 808	63	5 656	19 230
Sum	67	2 983	9 225	526	5 688	17 456	593	8 671	26 681

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, idriftsettelsesår	2018	2019	2020	2021	Totalt
Teknologi	GWh	GWh	GWh	GWh	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	340	158	22		520
Opprusting og utvidelse	134	256	297	42	729
Vannkraft > 10 MW		185	256	112	553
Vindkraft	918	4 313	2 192		7 423
Totalt	1 392	4 912	2 767	154	9 225

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhetssaker eller andre steder.

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Østfold	2	8		
Akershus				
Oslo				
Hedmark	5	18	3	240
Oppland	10	77	2	29
Buskerud	12	40	6	153
Vestfold				
Telemark	28	132	7	254
Aust-Agder	11	104	2	91
Vest-Agder	24	123	3	189
Rogaland	30	238	4	83
Hordaland	63	480	14	283
Sogn og Fjordane	64	619	13	614
Møre og Romsdal	35	213	2	5
Trøndelag	35	299	2	111
Nordland	66	640	9	251
Troms	23	186	4	142
Finnmark	2	24	1	3
Totalsum	410	3 200	72	2 448

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse. Fylkesvis fordeling av vindkraft er ikke med i denne kvartalsrapporten.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	138	418	1 317	0	0	0
Opprusting og utvidelse	36	278	735	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	13	937	3 063	0	0	0
Vindkraft	13	1 528	5 194	10	947	3 219
Sum	200	3 160	10 308	10	947	3 219

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergilooven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	2. kvartal 2018		Sum 2018	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	8		11	
Godkjente anlegg	19	544	27	697
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	0	0	0	0
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	19	544	27	697
Avslag	0		0	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs nettsider for en prosjektvis oversikt.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs nettsider](#)².

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. I kvartalsrapportene frem til og med 2017 er estimert produksjon for konsesjonsgitte og søkte vindkraftverk funnet med å gange installert effekt med en brukstid på 3000 timer. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstiden nå til i gjennomsnitt 3400 timer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](#)³ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/>

³ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>